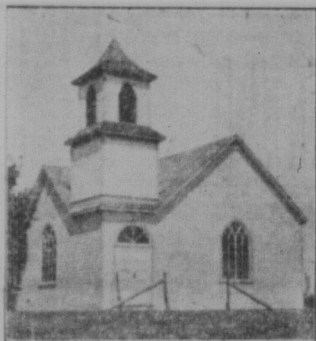

Det Kyrkliga Läget Bland Vårt Folk.

En historik över Augustana-synodens verksamhet i Canada.

Canada-konferensens årsmöte i Shaunavon, Sask.,

Det är ett karaktärsdrag hos det svenska folket, liksom ibland skand-nationer i övrigt, att ha en myckel starkt utpräglad res- och äventyrs-lust. Varifrån detta härleder sig tor-de vara svårt att angiva och kanske inte kan utlösas även genom ett grundigare studium av folkkaraktärens särdrag. Historiskt kan det spå-ra såsom nedärf från vikingatidens dagar, då vikingarna under sina äro-rika och stundom segrerrika färder forso sig omkring inom de för dem kända delarna av världen. De är ju historiskt bevisat, att vikingarna vo-ro de, som banade den första vägen till Västerland. En svensk historie-skrivare, en äkta nordisk typ, dr. J. A. Elander, har på ett förtjänstfullt sätt framställt Lief Erikssons färder till Grönland och Vinland, vilka skul-le ha inträffat omkring 500 år före Kristofer Columbus' upptäckt av Ame-rika. Vikingarnas historia visar, att på samma gång de voro bragdrika segrare, så kan det dock sägas om dem, att när de segrade, så blevo de likväl besegrade, ty deras inflyttning både i England och Frankrike visat sig förhållande. De vikingar som kommo dit, blevo nämligen med ti-den mer eller mindre sammansmälta med respektive länders folk. Det är än i dag åtskilligt, som pekar på det- ta förhållande, då nordborna alldeles ha uppgått i nämnda nationers folk och sålunda förlorat sin identitet så- som nordmän.

Typisk svensk landsortskyrka i Västen.

Samta förhållande gjorde sig kä-lande i fråga om den av Gustav II Adolf uttänkta och av Axel Oxenstj-erna förverkligade planen på att grund-lägga en koloni i den Nya Världen, vilken koloni skulle utgå liksom en missionshärd för spridande av evan-gelisk tro. I nya Sverige, som kolo-nien kallades, höjd svensk predikan och svensk psalmsång i över 200 år. Präster från Sverige kommo över, församlingar grundades och kyrkor byggdes, där det svenska språket så- som gudstjänstspråk var den vehikel, som fick framhålla den evangelisk

Na är det visserligen icke alla Sve-riges avkomlingar, som ha förlorat sin nationalitet och sin tro. För ett par hundra år sedan grundades en ko-loni i Ukraina i Ryssland i närheten av Svarta havet, där en del av Sveas söner och döttrar funno ett hem med ganska fruktbart jord. Dessa förgäto-cke faderlandet utan värdade det på bästa sätt i främmande land. De glömde icke sitt språk, och varmt hängivna den evangelisk-lutherska kyrkans bekänneelse byggde de ett tempel, där de på fädrens vis kunde föra Herrens sköna gudstjänst. Ibland sågnade de själavård på modersmålet, och tyskan fick då ersätta detta. De lärde sig nämligen detta språk för att kunna tillgodogöra sig det talade ordet. Det kan sägas, att det var un-der krigens tid, som dessa våra brö-der kommo till Ryssland, och hjälte-karakteren framträdde otvetydigt hos dem, när Ryssland genom revolutio-nen blev helt och hållet ett bolsje-vikernas land, vars styrande i stället för att värda kultur och religion på det starkaste sökte undertrycka des-sa. Våra fränder ansågo sig icke kun-da lämna nå-ot av det dyrbara flä-dernervet, och när den hävdvunna friheten icke kunde bevaras längre, lämnade folket Ukrainas jord och be-gav sig till Sverige, deras fädres älskade land. En stor del av koloniens medlemmar torde göra Sverige till ett framtida hem medan en annan del, genom släktförbindelser och an-nat äro intresserade av Canada.

Vår kyrkliga verksamhet här i Ca-nada daterar sig från omkring 1880-talet. Den äldsta församlingen är den i Stockholm, Sask., vilken stiftades år 1889. Därpå följde församlinga-bildningar i Winnipeg och Scandina-via, Manitoba. Flera pastorer från Augustanasynodens Minnesotakonfe-rens kommo till Canada och nedlade ett nog så betydelsefullt grundlägga-nde arbete här. Flera utav dem ha nu lämnat den stridande kyrkan för den triumferande. Arbetet här från bör-jan varit förenat med stora svårig-heter, på grund av att folket varit spritt över dessa ofantliga avstånd med de mest blygsamma kommunika-tionsmedel, såsom i alla nybyggd-länder. Vårt folk besitter fortfarande den enerskap, som vi förut berört, näm-ligen vandringshåken, och har därför ofta ej stannat på samma plats så-länge. Trots det vårt kyrkliga arbe-tets historia icke är äldre, har av-nämnda orsak vårt arbete på vissa platser måst upphöra på grund av utflyttningen, och arbetet i stället upptagas på annat håll.

Det kyrkliga arbetet i Alberta bör-jade redan så tidigt som i de andra provinserna, Ontario, Manitoba och Saskatchewan. Det första arbetet ut-fördes genom resepredikantverksam-het, alltså tillfälliga besök av paste-rar och studerande, men i början av detta århundrade tog verksamheten en mera fast form. Visserligen fanns

Andra flyttade till olika omkringlig-gande platser, där även församlingar snart bildades. Pastor Almgren ut-förde i dessa trakter tillsammans med tre andre lekmannapredikanter eller stu-derande ett ofantligt viktigt pionjär-arbete. Mannen, eldad av Guds kär-

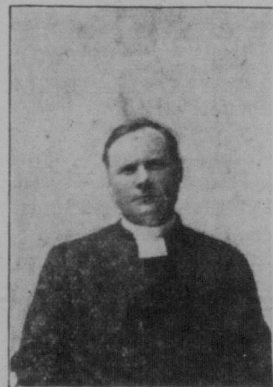
Bishop A. A. Nelson, Canada-konferensens president.

lek var jämte sin trogna hustru i ständigt arbete för att samla lands-männen omkring Guds ord. Arbetet föll sig emellertid icke så lätt, ty det var stora avstånd och dryga färder på obakade vägar och stigar, men trots detta syntes intet hinder vara så svårt, att det inte kunde öve-rvinnas. Efter en ganska kort men uppförande arbetsdag kallades de-ne trogne Herrens tjänare genom o-lyckshändelse till den eviga vilan år 1906. Arbetet tycktes därvidligen lida ett bakslag, men det är förunderligt men Herrens vägar, huru oersättligt en person än tyckes vara i våra ögon, synes Herrens verk likväl icke vara beroende av oss människor. Under-tycknad har hört om en erkännanden om människans verksamhet och drar därav den slutsatsen, att han var en riktig apostlagestalt, och om jag ej missminner mig, tror jag, att han kallades Albertas apostel. Utom Alm-gren kunde ja flera förtjuna att näm-na, både blanda präster och lekmän, vilka nedlagt ett mycket förtjänst-fullt arbete i detta distrikt, men det skulle föra mig alldeles för långt och överskrida gränserna för det utrym-me, som kan bli tilldelat denna arti-kel. Men vi få icke glömma att i tacksam hägkomst bevara alla dem, som här nedlagt det första grund-läggande, goda arbetet för Guds rike.

Alberta-distriktet organiserades, en-ligt en uppställning av pastor L. J. Pihl, den 13 maj 1908. Sålunda är det om-kring 5 år äldre än Canadakonfere-nsen. Vid sin start bestod distriktet av 13 små församlingar, 2 pastorer och 3 studerande. I våra dagar har antalet församlingar icke nämnvärt förändrats, då visserligen någon ny församling tillkommit; men också verksamheten i någon plats upphört. I Edmonton har församlingen så att säga reorganiserats, och verksamhe-ten är, så långt vi kunna döma, fram-gångsrik på denna för svenskar vik-tiga punkt. Edmonton är i egenskap av provinsens huvudstad och för öv-rigt med sitt fördelaktiga läge såsom nyckel till de stora områdena i nord-öst och nordväst av en ofantligt stor betydelse. Det kyrkliga arbetet ibland landsmännen där, vilka utgöra ett ganska stort antal men mest bestå-va sådana, som uppehålla sig där me-ra tillfälligt, antingen såsom arbets- eller landsökande, är naturligtvis av ganska svårartad beskaffenhet. En mission där har oerhört mycket att göra. Bland arbetets svårigheter kan nämnas stadens stora utsträckning, som gör att det är svårt att finna en centralpunkt för det inom staden bosatta svenska folket. En mycket viktigt uppgift, som är förenad med vårt missionsarbete där, är besöken på sjukhusen (det finnes icke mindre än 4 större sådana inom stadens om-råde) för att där hjälpa och trösta sjuka och döende landsmän. Utom Edmonton och Calgary äro våra försam-lingar nästan alla små landsförsam-lingar, inom vilka vi försöka att be-främja det kyrkliga arbetet allt ef-ter omständigheterna på bästa sätt. Distriktet har församlingar på följande platser: Calgary, Burns Lake, Scandia, Wetaskiwin, Malmö, Clive, Brightview, Fridhem, Meeting Creek, Vilhelmina, Kingman, Czar, Amisk och Edmonton. Pastorens antal är för närvarande 5 jämte en lekmanna-predikant. För våra expansionssträ-

vanden är särskilt det stora Peace-River distriktet föremål för vår upp-märksamhet. Till detta distrikt ha de senare åren ett stort antal av våra landsmän begiift sig, ty det blader på gott land, som kan erhållas såsom "homestead". Här finnes början till svenska kolonier, särskilt på områ-let i närheten av Sturgeon Lake näm-nas såsom mycket lämplig plats för svensk "settlement". Några förbered-ade gårdar ha vidtagits för att där bilda en svensk evangelisk-luthersk församling, och det är att hoppas, att vi med tiden skola få flera sådana däruppe.

Om jag här slutligen skulle beröra våra missionsproblem, vilket jag icke ämnar göra i någon större utsträck-ning, kan jag dock icke underlåta att beröra tre andra orsaker, som göra att vårt arbete här är mycket besvärligt, ja svårare än kanske våra bröder på

Pastor C. G. Grönberg, Författare till denna artikel.

andra sidan gränserna kunna fatta. Det första är, att de allra flesta, som i våra dagar komma hit från Sverige, till en stor del äro avkrystade, ja nästan alla de, som vi hava att an-beta ibland, äro barn av det moderna Sverige och alltså mindre mottägliga för kristligt inflytande. Den andra svårigheten är separatism och sekt-väsende, vilket vårt folk har oer-otat samhörighetskänslan och åstad-kommit, att på platser, där det va-rit alldeles tillräckligt med en svensk kyrka och församling, vi nu ofta ha ett par tre stycken. Det tredje är språkfrågan. Barnen av de första kolonisterna på en plats synas vara i behov av att få engelskan såsom kyrkspråk, medan de i Sverige föd-da äldre eller yngre invandrarna, na-turligt och glädjande nog, fortfarande vilja höra Guds ord på sitt kära mo-dersmål. Likväl synes svenska språ-ket böra för en tid framåt förbli det ledande kyrkspråket, särskilt om vi söka samla moderkyrkans barn i dot-terkyrkans sköte.

Till det ovanstående bör tilläggas, att vår missionsverksamhet under en följd av år försumrades. Andra sam-fund kommo före vårt för att liksom inskärpa vårt folk i sina läder. Om än deras verksamhet icke betydde så mycket ur samlingspunkt, så hade den likväl den följden, att jord-mänes blev mindre brukbar för vår kyrka. Många av våra landsmän, som under tidigare skede kunnat be-röras av vår kyrkliga verksamhet, ja, kanske till och med blivit rätt gas-nande på det området, hava genom det förhållandet att de i åtskilliga år stått alldeles oberörda av allt krist-ligt inflytande förlorat nästan alla förtroendeförhållanden för ett sådant. Strä-vandet har i stället blivit det att kun-na så väl som möjligt utnyttja till-fälliga för en yttre materiell förkov-ran, ja rent av krass materialism. För den, som i någon mån skärskä-dar det existerande förhållandet, blir det ibland vemodigt. Hos en stor del gör sig endast den frågan gällande: Är det några pengar att få på det företaget? Detta torde mest gälla de äldre, mera beräknande. Ungdo-men däremot synes bedärad av en ofantligt stark nöjesiver. Trots det-ta böra vi se framtiden an med hopp och förtröstan. Vårt land ger stora möjligheter för materiell eller yttre förkovran. Det är även att hoppas, att Gud skall hjälpa oss att här upp-bygga Fädernas kyrka, i vilken Sveas söner och döttrar skola finna ett otvetydigt hem. Vad som här blivit sagt, vill jag avsluta med den gamle sän-garens ord: "Må Herren främja våra händer, verk, våra händer verk fram-je, Du!"

C. G. Grönberg.

I Salemsförsamlingens nybygg-da tempel i Shaunavon, Sask., ha-de en talrik åhörarskara infun-nit sig till den aftongudstjänst onsdagen den 26 mars, vilken be-tecknade öppnandet av det stjut-tonde årsmötet av den Lutherska

Director Nels Pearson, Konferensens nyvalde pastor.

Canada-konferensen av Augustana-synoden. Vid den gemensamma middagen hade stadens borgmästare redan välkomnat konferen-sen. Under eftermiddagen samma dag hade pastorkonferensens hål-lits. Vid denna diskuterades var Lutherska konfirmationsun-dervisning. Pastor G. A. Eng-ström, Edmonton, Alta., gav en inledning till ämnet "Vårt ansvar i att fostra den invandrande konfirmerade ungdomen." Diskussionen på det engelska språket in-leddes av pastor A. F. Salomon-med en avhandling över ämnet "Vilka förbättringar kunde göras i vår konfirmationsundervisning för att denna måtte bli-va mera verksam i behållandet av konfirmanderna såsom aktiva medlemmar."

Vid aftonens gudstjänst tjänst-gjorde pastor N. J. Lundahl, Du-buc, Sask., och pastor O. Eklund, Ferintosh, Alta., såsom liturger. Konferensens president, pastor A. A. Nelson, Saskatoon, Sask., höll engelsk predikan över ämnet "Den oföränderliga skapande kraften." Grundtexten för denna

Efter predikan sjöngs en solo-sång av fru O. Olson, Calgary, Alta. Pastor A. P. Almén tolkade därefter församlingens känslor och hälsade konferensens pasto-rer och ombud välkomna till Shaunavon. I egenskap av president förklarade pastor Nelson det stjut-tonde årsmötet öppnat i den Tree-nige Gudens namn.

Sex affärsmöten höllas under konferensen under tiderna 9 - 12 och 2 - 5 torsdag, fredag och lördag. Morgonens affärsmöten inleddes med svenska och efter-middagens med engelska andakts-stunder. Med jämförelser mellan vår kyrka och österns vise män talade pastor J. P. Nordström på torsdagens morgon över "Den Sökte Kristus." Vid det följande affärsmötet framgick att konfe-rensen representerades av tretton pastorer och sju lekmanna-ombud. Till referenter utsågo pastor J. E. Samuelson, Calgary, Alta., och pastor J. Bergquist, Kenora, Ont., och till ursäktskom-mitté pastor J. P. Nordström Ki-nistino, Sask. och Pastor G. G. Grönberg, Camrose, Alta. I sin sakrika ämbetsberättelse påpeka-de presidenten att detta var för-täa gången, som konferensen möt-te i Shaunavon och i dess nybygg-da kyrka liksom det var första gången konferensen mötte i en-belt engelsktalande församling. Rörande finanserna nämndes att inkomsten under det förlutna året varit 7,000 dollars högre än under föregående år, till stor del beroende på att kuvertsystemet vunnit större spridning inom konfe-rensen. Tjugotvå församlingar hade betalt all avgift till konfe-rens och synod, och tretton hade gjort avbetalningar på resteran-de skuld. Även nämndes att pas-torlönen inom konferensen var i medeltal 350 dollars lägre än i någon annan konferens inom synoden. Under året hade en försam-ling bildats, Messiah Lutherska församling, Moose Jaw, Sask., och en ny kyrka, Salem Shaunavon, hade invigts. Tretton församling-ar hade ökat i medlemantal och fem nya arbetare, flera än under något föregående år hade inträtt i konferensen. Till tjans-tmäns återvaldes pastor Nelson till president, pastor Eklund till vice president, pastor Lundahl till sekreterare, Hr. Nels Persson, Winnipeg, valdes till kassör och pastor Samuelson till statistiker. Eftermiddagens affärsmöte bör-ade med en andaktsstund ledd av

att tvenne medlemmar i varje di-strikt väljas att tillse insamlin-gen för denna fond.

Vid aftonens gudstjänst höll pastor C. Hoas en gripande skil-dring av sina egna och Svenskyb-bornas öden i Ryssland. Pastor Samuelson läste Ebr. 11: 32-12: 4, och ledde i bön. Fredag mör-gon talade pastor Grönberg över ämnet "Den Bedjande Kristus." Vid affärsmötet avgav pastor Lundahl, hemmissionsstyrelsens ordförande, rapport över årets hemmissionsverksamhet. Bud-getsförslag för det kommande året antogs. Avgiften till konferens och Synod bestämdes till 3,30 dol-lars. Det förlutna årets budget, enligt kassörens rapport, uppgick till 16,975 dollars. Mötet på efter-middagen inleddes av pastor A. F. Salomonson, vilken över grund-texten Joh. 12: 42 höll en betrak-telse över ämnet "Den Upplyfte Kristus." Vid affärsmötet uppläs-tes ett telegram mottagit från Augustana Bokförlag, och en te-legrafisk hälsning avsånds till synodens president, Dr. G. A. Brandelle, vilken förhinderats från att närvara vid konferensens årsmöte.

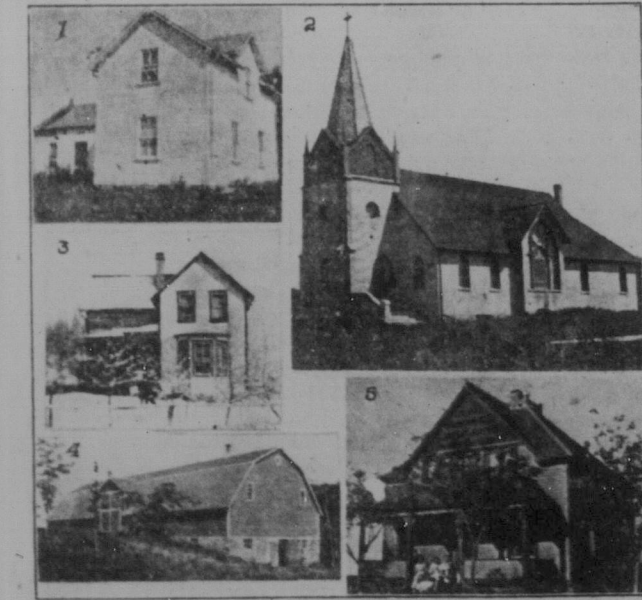
Fredagsafton kl. 8 em. höll kvinnornas Missionsförening in-

Svenska Lutherska kyrkan i Clive, Alberta.

om konferensen en hemmissions-fest. Kyrkan var fullsatt av en åhörarskara, som intresserat lyss-nade till sekreterarens för hem-missionen fru F. Olson tal över erfarenheter och problem på hem-missionens fält.

Lördagens morgon inleddes mö- tet av A. J. Lundgren, Winnipeg, Man., som höll en betraktelse ö-

Från de stora svensk-distrik-ten vid Round Lake, Stock-holm, Sask. med Svenska Kyrkan som bild n:r 2.

Lutherska tron till koloniens medlem-mar och till däromkring boende indi-anser och andra folk. Den store ko-nungen tänkte i nitalskan för Guds Rike även på Amerikas utrolik och deras möjliga vinnande för evange-lism. För rätt länge sedan har nämnda historiska, kyrkliga arbete helt och hållet uppgått i den anglikanska kyrkan eller dess dotterkyrka, den protestantiskt-episkopala kyrkan.

I Wetaskiwin en församlingstiftelse av år 1889, men något permanent kyrkligt arbete kom icke till stånd där, förrän pastor P. Almgren anlä-n-de dit i början av 1900-talet. Vid den tiden var Wetaskiwin en mycket vik-tig hållplats för emigranterna till Al-berta, dit massor av invandrare strömmade. En del av dessa bosatte sig i trakten av W., emedan där är ett alldeles utmärkt jordbruksdistrikt.

Från Erickson-distriktet i Manitoba. Bild n:r 2 visar en 'interiör' av den lilla vackra svenska lutherska kyrkan på platsen och bild n:r 5 en exteriör.

predikan var hämtad ur 1. Kor. 9: 24-27, och tvenne särskilt be-tonade huvudtankar voro källan och området för denna kraft. Många träffande jämförelser och bilder gjorde detta budskap till en levande och värdig inledning av de uppbyggande andaktsstun-der som kännetecknade mötet.

kateket A. Lundquist, Sexsmith, Alta., som med Lukas 2: 41-51 som text talade om "Den Förlora-de Kristus." Till medlemmar av konferensens verkställande kom-mitté valdes J. Kron, Kenora, Ont., och O. Olson, Calgary, Alta. En mycket betonad fråga var byggnadsfonden, och det beslöts

ver "Den Triumferande Kristus." Eftermiddagens förhandlingar inleddes av pastor A. Eriksson, Moose Jaw, Sask., vilken talade över ämnet "Den Inneboende Kristus." Under detta affärsmöte

Forts. å sid 13.